

2020/2041(INI)

8.9.2020

STANOVISKO

Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

pre Výbor pre rozvoj

k novej stratégii EÚ – Afrika: partnerstvo pre udržateľný a inkluzívny rozvoj
(2020/2041(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Manuel Bompard

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pre Európsky parlament a Radu z 9. marca 2020 s názvom Na ceste ku komplexnej stratégii pre Afriku (JOIN(2020)0004),
  - so zreteľom na správu pracovnej skupiny pre africký vidiek zo 7. marca 2019,
  - so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach roľníkov a ostatných osôb pracujúcich vo vidieckych oblastiach,
  - so zreteľom na rozhodnutie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov vyhlásiť obdobie od roku 2019 do roku 2028 za Desaťročie rodinného poľnohospodárstva,
  - so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030,
1. víta, že nové partnerstvo medzi EÚ a Afrikou podporuje rozvoj poľnohospodárskych postupov šetrných k životnému prostrediu a sú doň začlenené obavy súvisiace s biodiverzitou; vyjadruje však znepokojenie nad vysokou závislosťou afrických štátov od dovozu potravín; v tejto súvislosti pripomína potrebu zaručiť súdržnosť európskych poľnohospodárskych a obchodných politík v prospech udržateľného rozvoja zabezpečením vykonávania analýzy ich vplyvu na ciele udržateľného rozvoja, ľudské práva a práva malých roľníkov a iných obyvateľov žijúcich vo vidieckych oblastiach; podporuje rozvoj obchodných príležitostí medzi kontinentmi pri súčasnom zahrnutí ochrany a záruk pre citlivé poľnohospodárske výrobky, aby regióny mohli posilniť svoj výrobný potenciál; poukazuje na to, že v rámci obchodných dohôd sa musí dodržiavať zásada spravodlivého obchodu v záujme miestneho poľnohospodárstva a zároveň a zároveň zabezpečiť dostupnosť potravín vyrábaných udržateľným spôsobom; vyzýva Komisiu, aby sa uistila, že obchodné dohody nedeštabilizujú miestne poľnohospodárstvo, nepoškodzujú malých poľnohospodárov a nezvyšujú potravinovú závislosť afrického kontinentu;
  2. vyzýva EÚ, aby natrvalo zintenzívnila spoluprácu medzi týmito dvoma kontinentmi vrátane odborného poradenstva a partnerstva v oblasti výskumu a inovácií, ako aj výmeny najlepších postupov; poukazuje na kľúčový význam poľnohospodárstva a potravinárskeho sektora v hospodárstve a v spoločnosti Afriky a EÚ; domnieva sa, že rozvoj udržateľného poľnohospodárstva a vidieckych oblastí je základom potenciálu vytvárania pracovných miest a udržateľného rozvoja v Afrike, a preto by mal byť stredobodom vzťahov medzi EÚ a Afrikou; vyzýva EÚ, aby vypracovala konkrétnu strategickú pozíciu s cieľom ďalej podporovať udržateľné riadenie hospodárstva v oblasti prírodných zdrojov s udržateľnými hodnotovými reťazcami a zlepšiť spoluprácu medzi EÚ a Afrikou s dôrazom na formovanie klimaticky neutrálnej budúcnosti, aby sa vytvorilo prostredie pre udržateľné investície odolnejšie voči zmene klímy, zvýšenú tvorbu miestnych hodnôt a miestnu zamestnanosť; domnieva sa, že EÚ musí výrazne rozvíjať spoluprácu s Afrikou, pokiaľ ide o postupy rozvoja vidieka, ako aj

agroekologické postupy, ktoré sú základom ekologickej, sociálnej a hospodárskej udržateľnosti a prinášajú prospech malým poľnohospodárom a spoločnostiam tým, že im umožnia stať sa sebestačnejšími, a zvyšujú odolnosť afrického poľnohospodárstva voči zmene klímy; vyzýva EÚ a členské štáty, aby aktívne spolupracovali s africkými partnermi s cieľom vytvoriť synergie medzi stratégiou EÚ a Afriky, politikami ekologického dohovoru, najmä vonkajším rozmerom stratégie „z farmy na stôl“, a obchodnými politikami, aby ich zosúlادili s rozvojovou politikou a záväzkami týkajúcimi sa súdržnosti politík v záujme rozvoja a aby ich dopĺňali konkrétnymi opatreniami v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja, ktoré aktívne podporujú prechod na udržateľné agropotravinárske systémy, so zameraním na rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov, miestnej výroby, distribúcie a miestnej spotreby, ktoré budú prínosom pre ľudí, prírodu a hospodárstvo;

3. zdôrazňuje význam poľnohospodárstva a potravinárstva v Afrike pri poskytovaní dôstojných a udržateľných pracovných príležitostí vo vidieckych oblastiach; poukazuje na významný podiel africkej pracovnej sily – najmä žien a mladých ľudí – ktorá sa spolieha na poľnohospodársku výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, pokiaľ ide o ich živobytie, príjem a priamu zamestnanosť; zdôrazňuje, že vo väčšine prípadov ide o malé a rodinné poľnohospodárske podniky; berie na vedomie význam podpory a posilnenia opatrení a nástrojov na podporu zvýšenia kvality a diverzifikácie výrobkov, modernizácie poľnohospodárskych postupov, bezpečných pracovných podmienok a opatrení na posilnenie odolnosti poľnohospodárov, najmä žien a mladej generácie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby bolo partnerstvo medzi EÚ a Afrikou vzájomne prospešné pre oba kontinenty, a to pokiaľ ide o trhové príležitosti, výmenu vedomostí, spravodlivé hodnotové reťazce a prístup k nástrojom a opatreniam na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, ako aj podporu týchto nástrojov a opatrení; vyzýva na to, aby sa v partnerstve medzi EÚ a Afrikou kládol silný dôraz na poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka s cieľom podporiť hospodársku stabilitu a kvalitu života vo vidieckych oblastiach.
4. podčiarkuje, že používanie pesticídov v intenzívnom poľnohospodárstve v Afrike môže ovplyvniť zdravie pracovníkov, ktorí majú len veľmi obmedzený prístup k odbornej príprave v oblasti ochrany rastlín a zdravotnej starostlivosti, okrem toho, že ich používanie poškodzuje životné prostredie; vyzýva na vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti udržateľných prístupov k ochrane rastlín a alternatív pesticídov, a na minimalizáciu vystavenia nebezpečným látkam; odsudzuje dvojité normy, ktoré EÚ uplatňuje v súvislosti s pesticídmi tým, že umožňuje vývoz nebezpečných látok, ktoré sú v EÚ zakázané, do afrických krajín a iných tretích krajín; žiada preto o úpravu súčasných pravidiel EÚ, aby sa odstránil tento právny nesúlاد, a to podľa Rotterdamského dohovoru z roku 1998 a zelenej dohody;
5. zdôrazňuje zásadný prínos mladých dievčat a žien v oblasti poľnohospodárstva a vidieckeho hospodárstva na celom africkom kontinente; pripomína, že takmer polovicu la poľnohospodárskej práce v Afrike vykonávajú ženy, zatiaľ čo poľnohospodárky sú väčšinou malé poľnohospodárky alebo samozásobiteľky, ktoré nemajú potrebný prístup k informáciám, úverom a pôde; domnieva sa preto, že je mimoriadne dôležité podporovať a zlepšovať posilnenie postavenia mladých dievčat a žien v Afrike; vyzýva EÚ, aby podporovala partnerské krajiny, najmä pri zlepšovaní ich pozemkových zákonov uznaním všeobecného práva žien na plné vlastníctvo pôdy;

6. vyjadruje mimoriadne znepokojenie nad pokračujúcim a rastúcim odlesňovaním v Afrike, kde bola napríklad konžská panva v marci 2020 druhým najviac odlesňovaným regiónom na svete, pričom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa odlesnená oblasť viac než zdvojnásobila; upozorňuje na to, že ničenie afrických tropických lesov je nezvratnou stratou v oblasti biodiverzity a kapacity na sekvestráciu uhlíka, ako aj v súvislosti s prostredím a spôsobom života komunit pôvodného obyvateľstva žijúcich v týchto lesoch; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila návrh európskeho záväzného rámca náležitej starostlivosti na základe usmernení OECD a zodpovedného obchodného správania; vyzýva európske spoločnosti, aby identifikovali porušenia ľudských a environmentálnych práv v globálnych dodávateľských reťazcoch vrátane subdodávateľských reťazcov, predchádzali im a nahlasovali ich, a to pokiaľ ide o všetky hospodárske subjekty vo všetkých odvetviach, najmä tých, ktoré sa v rozvojových krajinách považujú za vysoko rizikové, ako sú suroviny, kakao, káva a lesné hospodárstvo; žiada, aby sa do obchodných dohôd s africkými štátmi začlenili záväzné ustanovenia; naliehavo vyzýva EÚ, aby spolupracovala s vládami a globálnymi aktérmi na základe partnerských dohôd s cieľom podporiť jednotný prístup na celosvetovej úrovni, aby sa vypracovali spoločné akčné plány na ochranu a zlepšenie obhospodarovania lesov, vôd a morských ekosystémov v rámci Parížskej dohody a cieľov udržateľného rozvoja;
7. pripomína, že lesy významne prispievajú k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy, k ochrane biodiverzity a predchádzaniu dezertifikácii a extrémnej pôdnej erózii; zdôrazňuje, že spoločné úsilie EÚ a Afriky by malo podporovať rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva odolných proti zmene klímy, ako aj udržateľný rozvoj vidieka a bezpečných a udržateľných potravinových systémov, ktoré majú zásadný význam pre odstránenie chudoby, hladu a podvýživy; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť komplementárnosť medzi poľnohospodárstvom, ochranou voľne žijúcich druhov a biodiverzity, a trvá na tom, že treba podporovať udržateľné poľnohospodárske postupy, ako je agrolesníctvo, namiesto monokultúrnych postupov, ktoré vyčerpávajú pôdu a biodiverzitu, využívajú viac pôdy a zhoršujú poskytovanie výživy v miestnych komunitách; zdôrazňuje existenciu systémov ochrany, ktoré spolupracujú s poľnohospodármi prenajímajúcimi svoju pôdu na účely ochrany voľne žijúcich druhov, zabezpečujú miestne pracovné miesta a zlepšujú koexistenciu s voľne žijúcimi druhmi; v tejto súvislosti víta iniciatívu „NaturAfrica“, ktorej cieľom je ochrana voľne žijúcich druhov a ekosystémov a zároveň ponúknuť miestnemu obyvateľstvu príležitosti v ekologických odvetviach;
8. zdôrazňuje, že Európska únia by mala zabezpečiť, aby sa uplatňovali rovnaké vysoké normy bezpečnosti a udržateľnosti vo výrobe potravín, a to tak pre výrobky, ako aj pre spôsob výroby, najmä vzhľadom na vyššie ambície stratégie „z farmy na stôl“ a stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030;
9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa neuznáva strategický význam lúk a pasienkov, ktoré zaberajú približne 43 % rozlohy pôdy v Afrike, a preto sú dôležitými záchytnými uhlíka; vyzýva Komisiu, aby spolu s miestnymi spoločenstvami a miestnymi zainteresovanými stranami vypracovala stratégiu na optimalizáciu tohto potenciálu prostredníctvom udržateľného obhospodarovania pastvín, akému sa venujú pastieri;
10. odsudzuje rozsah zaberania pôdy v Afrike; pripomína, že zaberanie pôdy je brutálnou

praktikou, ktorá je nezlučiteľná s akýmkoľvek cieľom potravinovej suverenity a ktorá ohrozuje prežitie afrických vidieckych komunít; zdôrazňuje, že africký kontinent, na ktorom sa očakáva výrazný demografický rast s nárastom populácie na 2,5 miliardy do roku 2050, zostáva regiónom najviac postihnutým podvýživou; pripomína, že prístup k pôde je kľúčový na zabezpečenie potravinovej bezpečnosti; zdôrazňuje, že zvýšenie koncentrácie pôdy často vedie k nárastu vysídľovania a porušovaniu ľudských práv, pričom využívanie surovín v Afrike ešte viac zhoršuje existujúce konflikty alebo vytvára nové, a tak okrem pôvodného zaberania pôdy vedie k dvojitému vykorisťovaniu a útlaku miestneho obyvateľstva; požaduje dlhodobú poľnohospodársku stratégiu na podporu africkej potravinovej bezpečnosti a vyzýva vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby upevnili pozemkové práva a prijali zásady pre lepšiu správu pôdy; zdôrazňuje, že treba začať inkluzívny proces tvorby, vykonávania a monitorovania politik a opatrení súvisiacich so zaberaním pôdy za efektívnej účasti miestnych aktérov a organizácií občianskej spoločnosti; žiada, aby sa usmernenia VGGT dodržiavali vo všetkých projektoch, ktoré podporujú ochranu práv na pôdu, a to aj v oblasti obchodu, ako aj opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby projekty neohrozovali práva na pôdu drobných poľnohospodárov;

11. poznamenáva, že napríklad práva na pastvu a spoločné pastviny sú tradičné práva na využívanie pôdy založené na obyčajovom práve, a nie na zaručených vlastníckych právach; zdôrazňuje však kľúčový význam ochrany týchto spoločných práv pre vidiecke obyvateľstvo;
12. nalieha, aby členské štáty a EÚ, aby výrazne zvýšili objem verejnej rozvojovej pomoci vyčlenenej africkým zameranou na ciele sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja a poľnohospodársky výskum a odbornú prípravu, pričom sa zohľadní najmä zachovanie biodiverzity a politiky adaptácie na zmenu klímy s cieľom pomôcť poľnohospodárom v Afrike pri ich potrebnom prispôsobovaní sa klimatickej kríze; žiada, aby sa agroekológia uznala za základ udržateľných poľnohospodárskych a potravinových systémov a aby sa rozvíjala lepšia infraštruktúra a hodnotové reťazce pre miestnych poľnohospodárov; ďalej zdôrazňuje možnosti a potenciál partnerstiev so súkromným sektorom pri dosahovaní týchto cieľov; zdôrazňuje, že tieto partnerstvá so súkromnými subjektmi musia podliehať presným výberovým kritériám, verejnemu monitorovaniu, postupom hodnotenia a nezávislým mechanizmom podávania sťažností; okrem toho zdôrazňuje, že podpora pre súkromný sektor musí byť podmienená dodržiavaním ľudských práv a uznaním práva na výživu; zdôrazňuje, že viazaná pomoc na podporu prístupu európskych spoločností k tomuto financovaniu sa musí vylúčiť; zdôrazňuje, že v novom partnerstve medzi EÚ a Afrikou sa musia uznať viaceré úlohy a príspevky organizácií občianskej spoločnosti, a teda potreba ich zapojenia na všetkých úrovniach politického a strategického dialógu, ako aj do prípravy, monitorovania a hodnotenia plánov vykonávania; poukazuje na to, že zmena v Afrike sa najlepšie dosiahne vtedy, keď bude odmenená dobrá správa vecí verejných a transparentné rozdelenie pomoci a potrestané zneužitie;
13. víta návrh pracovnej skupiny pre africký vidiek na vytvorenie programu vytvárania partnerstiev medzi Európou a Afrikou, ktorý sa rozšíri na prepojenie poľnohospodárskych subjektov členských štátov EÚ a partnerských krajín v Afrike, ako sú okrem iného poľnohospodárske organizácie a družstvá, organizácie žien na vidieku či mládežnícke organizácie, s cieľom vymieňať si najlepšie postupy a podporovať

vzťahy medzi úzko zapojenými a podobnými partnermi. zdôrazňuje, že spoločná pracovná skupina EÚ – Afrika pre africký vidiek pripravila v roku 2018 zoznam opatrení na zvýšenie vlastnej výroby potravín v Afrike a tento zoznam je stále relevantným základom pre partnerstvo medzi EÚ a Afrikou, zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú môžu mať organizácie poľnohospodárov a družstvá v Afrike pri zvýšení vyjednávacjej sily poľnohospodárov a ich príjmov, uľahčovaní prístupu k vybaveniu a službám a znižovaní rizík spojených s uvádzaním výrobkov na trh; domnieva sa, že z výmeny skúseností medzi africkými a európskymi organizáciami by vyplynuli vzájomné výhody;

14. nabáda africké a európske profesionálne poľnohospodárske organizácie, aby spolupracovali s cieľom podporovať ich úlohy pri reakcii na spoločné výzvy v oblasti udržateľnosti poľnohospodárstva, aby rozvíjali výmenu postupov v oblasti organizácie hodnotových reťazcov a výroby;
15. žiada, aby sa partnerstvo EÚ a Afriky v oblasti poľnohospodárstva prednostne zameriavalo na zaručenie práva na potravinovú suverenitu afrických štátov, na zvýšenie ich potravinovej bezpečnosti ako na prioritu, ako aj na zvýšenie ich schopnosti splniť výživové požiadavky ich občanov, najmä pokiaľ ide o proteíny, a podporu miestneho malého a rodinného agro-ekologického poľnohospodárstva, ktoré zaručuje potravinovú a výživovú bezpečnosť pre všetkých a lepšiu odolnosť proti krízam, najmä klimatickej kríze, s dôrazom na udržateľnú a zdravú výrobu potravín a sociálnu a ekonomickú pohodu a prosperitu poľnohospodárov; žiada, aby sa v dohodách Európskej únie o spolupráci uprednostňovala podpora udržateľného rozvoja poľnohospodárstva a aby posilňovali sebestačnosť poľnohospodárov v tretích krajinách; zdôrazňuje význam vytvárania regionálnych a miestnych trhov v Afrike s cieľom zvýšiť odolnosť miestnych distribučných sietí a potravinovej bezpečnosti; pripomína, že ukončenie podvýživy vo všetkých jej formách a cieľ udržateľného rozvoja č. 2, ktorým je úplné odstránenie hladu, by sa mali v novom partnerstve považovať za priority; zdôrazňuje, že vytváranie bezpečných a udržateľných poľnohospodárskych a potravinových systémov by sa malo podporovať regionálnymi poľnohospodárskymi politikami, poľnohospodárskymi postupmi šetrnými k životnému prostrediu, miestnou výrobou, neporušenými vidieckymi oblasťami, ochranou biodiverzity a prírodných zdrojov, ako aj zavedením hygienických a fytosanitárnych noriem; konštatuje, že z hľadiska výrobných nákladov poľnohospodárov a verejných výdavkov na poľnohospodársku politiku je úspora a výmena miestnych odrôd osiva najlacnejším, najrýchlejším a najúčinnnejším spôsobom prispôsobenia odrôd zmene klímy, čím sa zabráni závislosti od vstupov a zabezpečí sa autonómia pre poľnohospodárov a širšia potravinová bezpečnosť;
16. zdôrazňuje riziko toho, že niektoré poľnohospodárske prebytky, ako je sušené mlieko, ktoré vznikli počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19, sa vyvážajú do menej rozvinutých krajín, konkurujú miestnej výrobe a výrobcami spôsobujú vedľajšie škody; žiada preto Komisiu, aby zvažila stratégiu zbavovania sa zásob s cieľom zabrániť negatívnemu vplyvu na miestne malé poľnohospodárske podniky v chudobných krajinách;
17. zdôrazňuje, že ženy, ktoré pracujú v samozásobiteľskom poľnohospodárstve, čelia ďalším prekážkam pri udržiavaní potravinovej sebestačnosti z dôvodu silnej ochrany

nových odrôd rastlín v rámci Medzinárodného dohovoru o ochrane nových odrôd rastlín (dohovor UPOV) v obchodných dohodách.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	7.9.2020
Výsledok záverečného hlasovania	+: 43 -: 1 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Cristian Ghinea, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Manuel Bompard, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz, Christine Schneider, Marc Tarabella, Thomas Waitz

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

43	+
EPP	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Cristian Ghinea, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
Greens/EFA	Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropė, Thomas Waitz
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
EUL/NGL	Manuel Bompard, Luke Ming Flanagan, Chris MacManus
NI	Dino Giarrusso

1	-
ID	Ivan David

4	0
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania